

Явор Гърдев, режисьор:

Гогол е смешен, но и страшен

Олга Боева

- Г-н Гърдев, Гоголевата „Женитба“ ще Ви бъде първото заглавие от руския класик, така ли?

- Не е първото. Поставил съм повестта на Достоевски „Кротката“ в Димитровград. Спектакълът се наричаше „Две кратки пиеси за края“. За мен Гогол не е класически автор. Модерната литература тръгва някак си от неговия „Шинел“. Целта с този проект е да се опитам да потърся аналог на света на Гогол в нашето време. Той е предвестник на модерните времена и на техния тип истерия. През цялото време Гогол е на границата на лудостта и е в перманентна истерия, което прави текстовете му парадоксално смешни, но и едновременно с това страшни. Гогол е страшен автор. Този страх, който той довежда до нас през призмата на смеха, е всъщност диагностичен. Той по ня-

Визитка

Явор Гърдев е роден през 1972 г. в София. Завършва класическа гимназия, философия в Софийския университет и режисура в НАТФИЗ при Иван Добчев. Режисьорският му дебют е през 1994 г. на сцената на Димитровградския театър - „Две кратки пиеси за края“. На варненска сцена поставя „Бастард“ и „Марат/Сад“ - постановки, които носят на него и на Варна най-големите български театрални отличия - „Икар“ и „Аскеер“. „Женитба“ от Гогол, върху която вече работи с екипа на варненския Драматичен театър „Стоян Бъчваров“, ще е третата му сценична изjava в морския град. Премиерата се очаква през март.

какъв начин кондензира в себе си страховете на модерността. В момента екипът изучава прецизно биографията на автора и всичките му текстове. Опитваме се да постигнем поетиката на Гоголевия свят не по начина, по който традиционният театър прави това. За мен е важно да

уловя по какъв начин абсурдът на нашето общество, което е абсурд на страха и на чувството за вина, може да конструира свят, който да е разположен тук и да се случва сега.

- Това, че екипът изучава текстовете на Гогол, значи ли, че в постановката ще видим и други не-

гови герои освен от „Женитба“?

- Използваме и много други текстове от Гогол. В сюжетната основа, разбира се, е „Женитба“.

С всеки мой проект се опитвам освен всичко друго да проблематизирам и природата на театъра. То е моя цел и винаги се получава. Защото за мен театърът е интересен социален организъм, който може да бъде предмет на самия себе си. И в моите представления театърът е често предмет на самия себе си.

Смята се, че в театъра има криза, която е особено изразена в страните от Източна Европа, и тя е поради това, че съпътстващи жанрове като киното или медиите някак си го били атакували и измествали. Това, разбира се, се случва при нас. Но тези неща съществуваха успоредно в други страни, в които ще играем нашия спектакъл.

Проблемът у нас е, че като че ли в театъра се долавя умора, изчерпване на смисъла - неща, които поставят на карта стойността на живото изпълнение. Затова аз се опитвам да въведа многопластови взаимоотношения не само в сюжета, но и на театралната естетика, в изразните средства, да раздвои или разтрои сетивата, а също така да въведа напрежение между отделните смисли, както е например в „Марат/Сад“. Опитвам се да поставя зрителя в положението на озадаченост, в смисъл да го накарам по някакъв начин да участва активно в решаването на една задача, а да не е пасивен наблюдател на случващото се. Ще се опитам и „Женитба“ да съдържа такива елементи и не само да ги съдържа, но и да бъдат в основата на самия проблем на живото изпълнение. Отново експериментирам с актьорите, защото искам

тяхното присъствие да е различно от досегашната им практика. Актьорите, режисьорите са заплашени във всеки един момент от рутинното си оставане в професията. Аз съм човек, който винаги е на ръба да се откаже от театралното занаятие не поради невъзможност да го упражнява, а тъкмо напротив, заради това оставане на границата, т.е. аз съм длъжен във всеки свой нов проект да проблематизирам собствената си позиция в него, да наблюдавам дали отивам нанякъде или просто възпроизвеждам нещо, което вече се е случвало. Заради това винаги се старая да бъда наясно с това докъде театърът е стигнал и да кореспондирам с театралния език, който в момента се развива в света. Не за друго, а за да бъде нашата култура активна, да не се затваря в локалната си специфика - нещо, което е страшно важно за мен.